

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Stockholms tingsrätts dom den 19 februari 2024 i mål nr B 7180-23, se bilaga A

PARTER (antal tilltalade 1)

Klagande och motpart (tilltalad)

MATS Rune Dagerlind, 19580529-0235
Körsbärsvägen 16 Lgh 1401
114 23 Stockholm

Ombud och offentlig försvarare: Advokat Viktor Isero
Fria Advokater KB

Klagande och motpart (målsägande)

Tomas Åberg

Ombud: Advokat Carl Söderlund
Söderlund Advokatbyrå AB

SAKEN

Yttrandefrihetsbrottet grovt förtal m.m.

HOVRÄTTENS DOMSLUT

1. Hovrätten ändrar tingsrättens dom på följande sätt.

- a) Hovrätten bestämmer det skadestånd som Mats Dagerlind ska utge till Tomas Åberg till 40 000 kr. Ränta ska utgå i enlighet med vad tingsrätten har bestämt.
- b) Mats Dagerlind ska ersätta Tomas Åberg för hans rättegångskostnader med 128 750 kr, varav 125 000 kr avser ombudsarvode, och ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 19 februari 2024.

2. Det som tingsrätten har beslutat om sekretess ska fortsätta att gälla.

3. Mats Dagerlind ska ersätta Tomas Åberg för hans rättegångskostnader i hovrätten med 51 584 kr, varav 51 500 kr avser ombudsarvode, och ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen från dagen för denna dom.

4. Viktor Isero får ersättning av staten med 20 409 kr, varav 14 927 kr avser arbete, 1 400 kr tidspillan och 4 082 kr mervärdesskatt. Av kostnaden ska Mats Dagerlind till staten betala tillbaka 6 122 kr.

Dok.Id 2120153

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 672 50

E-post: svea.avd4@dom.se
www.svea.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00–16:30

YRKANDEN I HOVRÄTTEN

Mats Dagerlind har yrkat att hovrätten ska frikänna honom och som en följd av det befria honom från skyldigheten att till staten betala tillbaka en del av försvararkostnaden vid tingsrätten. I andra hand har han yrkat att hovrätten ska döma för brott av normalgraden även beträffande gärningen under åtalspunkt 2 b. Slutligen har han yrkat att hovrätten under alla förhållanden ska lindra påföljden samt avslå Tomas Åbergs skadeståndsanspråk eller i vart fall sätta ned beloppet.

Tomas Åberg har yrkat att hovrätten fullt ut ska bifalla hans vid tingsrätten framställda skadeståndsyrkande samt förplikta Mats Dagerlind att betala hans rättegångskostnader där.

Mats Dagerlind och Tomas Åberg har motsatt sig varandras ändringsyrkanden.

Tomas Åberg har yrkat ersättning för rättegångskostnader i hovrätten.

HOVRÄTTENS DOMSKÅL

Utredning

Utredningen är i allt väsentligt densamma i hovrätten som vid tingsrätten. Mats Dagerlind har som ny bevisning åberopat en dom i ett brottmål där Tomas Åberg hördes som vittne.

Ansvar och skadestånd

Hovrätten gör i fråga om skuld, rubricering och påföljd inga andra bedömningar än de som tingsrätten har gjort.

När det däremot gäller skadestånd anser hovrätten att den utdömda ersättningen för kränkning är för låg, mot bakgrund av den lagändring som gjordes den 1 juli 2022 avseende 5 kap. 6 § skadeståndslagen (1972:207) och som syftade till att påtagligt höja

nivåerna för kränkingsersättning (se prop. 2021/22:198 s. 17 ff.). Mats Dagerlind döms nu för ett fall av grovt förtal och två fall av förtal mot Tomas Åberg, begångna i tiden efter lagändringen. Efter en sammanvägd bedömning av de tre gärningarna och med beaktande av de faktorer som tingsrätten redovisat i skadeståndsdelen anser hovrätten att ersättningen till Tomas Åberg ska bestämmas till 40 000 kr (jfr SOU 2021:64 s. 178 och a. prop. s. 24). Tingsrättens dom ska ändras i enlighet med detta.

Rättegångskostnader

Tomas Åberg har vid tingsrätten begärt ersättning för rättegångskostnader med 345 000 kr, vilket fördelar sig på 266 000 kr för 95 timmars arbete, 4 000 kr för två timmars tidsspillan, 6 000 kr för utlägg och 69 000 kr i mervärdesskatt. Mats Dagerlind har vitsordat arbete med samma timantal – drygt 34 timmar – som hans eget ombud lagt ned, men överlämnat åt rätten att bedöma skäligheten av timtaxan 2 800 kr och utlägg. Han har vitsordat begärd ersättning för tidsspillan.

Mats Dagerlind döms nu för tre av de fyra brott som Tomas Åberg har åtalat honom för och ska dessutom betala skadestånd till denne. Oavsett att den fällande domen inte omfattar samtliga uttalanden som anges i gärningsbeskrivningarna för åtalspunkterna 2 och 4 bör Tomas Åberg anses ha haft framgång med tre fjärdedelar av sitt åtal. Det finns därför enligt hovrättens uppfattning inte skäl för att låta honom stå sina egna kostnader. Att han inte heller i hovrätten fått fullt bifall till sitt skadeståndsyrkande föranleder inte någon annan bedömning. Tyngdpunkten i målet, inte minst i bevishänseende, har legat på brottmålsdelen och att särskilja kostnaderna hänförliga till åtalet respektive skadeståndet – som enbart avser kränkning – låter sig knappast göras (jfr NJA 1988 s. 532 och NJA 1982 s. 804). Tomas Åbergs rättegångskostnader i tingsrätten ska därför – till den del de är skäliga eller vitsordade – fördelas på så sätt att Mats Dagerlind förpliktas att stå för halva beloppet.

Vad gäller ersättningens storlek har hovrätten inga synpunkter på den tillämpade timtaxan men anser att målets art och omfattning inte motiverat mer än 70 timmars arbete, dvs. 196 000 kr (70 x 2 800) exklusive mervärdesskatt. Begärd ersättning för utlägg är skälig och ersättning för tidsspillan är vitsordad. Mats Dagerlind ska alltså betala

sammanlagt 128 750 kr till Tomas Åberg (257 500 / 2) för hans rättegångskostnader vid tingsrätten. Tingsrättens dom ska ändras på sätt som nu sagts.

I hovrätten är Mats Dagerlind tappande part. Tomas Åbergs överklagande i skadeståndsdelen har visserligen inte bifallits fullt ut, men det får anses vara av ringa betydelse i sammanhanget med hänsyn till att skadeståndet rent utredningsmässigt har utgjort en perifer del av målet. Mats Dagerlind ska därför ersätta Tomas Åberg för hans rättegångskostnader här, enligt 18 kap. 4 och 15 § rättegångsbalken jämförda med 11 kap. 3 § lagen (1991:1559) med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden. Ersättningen ska motsvara yrkat belopp 51 584 kr – avseende bl.a. 14 timmars arbete à 2 800 kr – vilket hovrätten finner skäligt.

Mats Dagerlinds ekonomiska förhållanden är sådana att han till staten ska betala tillbaka 30 procent av kostnaden i hovrätten för sin offentliga försvarare.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B

Överklagande senast 2024-11-15

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Anna Erman, Åsa Andersson, referent, och Therese Thorblad samt tf. hovrättsassessorn John Gustafsson.

STOCKHOLMS TINGSRÄTT
Avdelning 4

DOM
2024-02-19
Meddelad i
Stockholm

Mål nr B 7180-23

PARTER

Målsägande

Tomas Åberg
Sekretess, se Partsbilaga sekretess

Ombud: Advokat Carl Söderlund
Söderlund Advokatbyrå AB
Högbergsgatan 27, 2 tr
116 20 Stockholm

Tiltalad

MATS Rune Dagerlind, 19580529-0235
Körsbärsvägen 16 Lgh 1401
114 23 Stockholm

Ombud och offentlig försvarare: Advokat Viktor Isero
Fria Advokater KB
Box 12706
112 94 Stockholm

DOMSLUT

Brott som Mats Dagerlind döms för

1. Yttrandefrihetsbrottet förtal, 2023-01-05, Stockholms stad, 5 kap 1 § yttrandefrihetsgrundlagen (1991:1469) och 7 kap 3 § 1 st tryckfrihetsförordningen (1949:105) samt 5 kap 1 § 1 st brottsbalken
2. Yttrandefrihetsbrottet grovt förtal, 2023-01-10, Stockholms stad, 5 kap 1 § yttrandefrihetsgrundlagen (1991:1469) och 7 kap 3 § 1 st tryckfrihetsförordningen (1949:105) samt 5 kap 2 § brottsbalken
3. Yttrandefrihetsbrottet förtal, 2023-09-27, Stockholms stad, 5 kap 1 § yttrandefrihetsgrundlagen (1991:1469) och 7 kap 3 § 1 st tryckfrihetsförordningen (1949:105) samt 5 kap 1 § 1 st brottsbalken

Dok.Id 2830469

Postadress
Box 8307
104 20 Stockholm

Besöksadress
Scheelegatan 7

Telefon
08-561 654 10

E-post:
stockholms.tingsratt.avdelning4@dom.se
www.stockholmstingsratt.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00–16:00

Åtal som Mats Dagerlind frikänns från

Yttrandefrihetsbrottet grovt förtal, 2023-04-14, Stockholms stad, 5 kap 1 § yttrandefrihetsgrundlagen (1991:1469) och 7 kap 3 § 1 st tryckfrihetsförordningen (1949:105) samt 5 kap 2 § brottsbalken

Påföljd

Fängelse 1 månad

Rapporterade lagrum

Ny påföljd har bestämts för den nya brottsligheten (34 kap 1 § 1 st brottsbalken).

Skadestånd

Mats Dagerlind ska betala skadestånd till Tomas Åberg med 20 000 kr. Beloppet avser ersättning för kränkning. Mats Dagerlind ska också betala ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 27 september 2023.

Sekretess

Sekretessbestämmelsen i 21 kap 3 a § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska fortsätta att vara tillämplig på uppgifterna om målsägandens folkbokföring. Detsamma gäller uppgifterna i partsbilagan till denna dom.

Brottsofferfond

Mats Dagerlind ska betala en avgift till brottsofferfonden på 1 000 kr.

Ersättning och återbetalning

1. Viktor Isero ska få ersättning av staten med 67 775 kr. Beloppet fördelas enligt följande:

- 52 820 kr arbete
- 1 400 kr tidspillan
- 13 555 kr mervärdesskatt

2. Mats Dagerlind ska betala tillbaka 6 770 kr av kostnaderna till staten.

3. Tomas Åbergs begäran om ersättning för sina rättegångskostnader avslås.

YRKANDEN M.M.

Tomas Åberg har yrkat att Mats Dagerlind ska dömas för yttrandefrihetsbrott avseende grovt förtal enligt följande gärningsbeskrivning.

Mats Dagerlind har, i egenskap av ansvarig utgivare för samnytt.se, utpekat Tomas Åberg som brottslig och/eller klandervärd i sitt levnadssätt samt lämnat uppgifter om honom som varit ägnade att utsätta honom för andras missaktning.

1. Mats Dagerlind har den 5 januari 2023 publicerat uppgifter med följande lydelse:

a. ”Årets djurplågare... Tomas Åberg är en vedervärdig människa”

2. Mats Dagerlind har den 10 januari 2023 publicerat uppgifter med följande lydelse.

a. ”Varför gör SVT reklam för en djurplågare?”

b. ”Inte ett ord berättas om hur han plågat djur till döds. Faktum är att han fått djurhållningsförbud på grund av grovt djurplågeri”

c. ”Är det verkligen lämpligt att låta en djurplågare använda Public service”

d. ”vädjar om ekonomisk hjälp för att besegra djurplågaren”

e. ”Åberg är en djurplågare eftersom tre av Åbergs jakar svalt och törstade ihjäl på hans gård för 10 år sedan”

3. Mats Dagerlind har den 14 april 2023 publicerat uppgifter med följande lydelse.

a. ”Tomas Åberg flydde från polisen – till Afrika”

b. ”Tomas Åberg, som under flera års tid jagades av polisen i Sverige misstänkt för djurplågeri, gömde sig i Afrika”

c. ”Tomas Bergström har under en period om minst 14 dagar underlåtit att ge jakarna foder och de har saknat vatten under en period om minst 7 dagar, troligtvis längre. Enligt SVA var två av de jakar som skickades in för obduktion utmärklade vilket visar att djuren svultit och troligtvis gått en plågsam död till mötes”

Uppgifterna i punkterna 1–2 samt 3 c har citerats eller återgetts av Mats Dagerlind i artiklar som publicerats på samnytt.se. Uppgifterna i punkterna 3 a–b har författats av skribent vid samnytt.se och sedermera publicerats av Mats Dagerlind på samnytt.se.

4. Mats Dagerlind har den 27 september 2023 publicerat ett videoklipp på samnytt.se innehållandes ett förhör hållit med Joakim Lamotte vid Göteborgs tingsrätt. Joakim Lamotte var av målsäganden åtalad för grovt förtal. I förhöret lämnas följande uppgifter.

- a. ”då visar det sig att han är dömd fem gånger i olika domstolar i Sverige. Han har fått djurförbud efter att ha plågat ihjäl sina djur på ett synnerligen obehagligt vis. Han har dessutom då varit anmäld för djurplågeri av länsstyrelsen, men lämnat landet så man inte kan utreda de här brottet, han kom tillbaks först när det preskriberats.”
- b. ”hur man kan få det här verifierat hur Tomas Åberg har betett sig inom polisen, hur han använt polisens register på ett sätt som inte är tillåtet.”
- c. ”veterinärer som haft med Tomas Åberg att göra, som vittnar om det här brutala sättet han har tagit livet av djur på.”
- d. ”Tomas Åberg som varit problemet. De beskriver honom som en psykopat, en narcissist, en person med grandios självbild och en person, som ja som en mytoman som har väldigt svårt att hålla sig till sanningen.”

Att lämna uppgifterna har med hänsyn till omständigheterna inte varit försvarligt. Uppgifterna har inte heller varit sanna och det har inte funnits skälig grund för dem.

Avseende uppgifterna i punkterna 1–3 ovan bör brotten bedömas som grovt förtal med hänsyn till dels uppgifternas innehåll, dels den stora spridning som uppgifterna fått samt dels att Tomas Åbergs namn och bild har publicerats. Avseende uppgifterna i punkten 4 ovan bör brotten bedömas som grovt förtal med hänsyn till uppgifternas innehåll samt dels eftersom det publicerats på internet, dels den stora spridning som uppgifterna fått samt även att Joakim Lamotte blivit dömd för grovt förtal.

Det hände den 5 januari 2023, 10 januari 2023, 14 april 2023 respektive 27 september 2023 i Stockholm, Stockholms län eller på annan okänd plats i Sverige.

Mats Dagerlind begick gärningarna med uppsåt.

Lagrum: 5 kap. 1 § yttrandefrihetsgrundlagen (1991:1469), ("YGL") samt 7 kap. 3 § tryckfrihetsförordningen (1949:105) ("TF") och 5 kap. 2 § brottsbalken ("BrB").

Tomas Åberg har även, med stöd av 2 kap. 3 § skadeståndslagen, yrkat att tingsrätten ska förplikta Mats Dagerlind att till honom utge skadestånd med 50 000 kr jämte ränta enligt 6 § räntelagen från den 27 september 2023 till dess full betalning sker. Beloppet utgör ersättning för kränkning.

Mats Dagerlind har erkänt att han är ansvarig utgivare för databasen samnytt.se och att de aktuella uppgifterna har publicerats på samnytt.se. Det är i målet ostridigt att databasen har ett utgivningsbevis och därmed ett grundlagsskydd.

Mats Dagerlind har bestritt ansvar för brott. Han har invänt att det inte är fråga om förtalsgrundande uppgifter, att publiceringarna har varit försvarliga samt att det i vart fall funnits skälig grund för uppgifterna. Han har vidare gjort gällande att brott under alla förhållanden inte ska bedömas som grovt.

Mats Dagerlind har bestritt Tomas Åbergs skadeståndsyrkande. Han har inte vitsordat något belopp som skäligt i och för sig men godtagit sättet att beräkna ränta.

UTREDNINGEN

På Tomas Åbergs begäran har förhör hållits med honom själv. På Mats Dagerlinds begäran har förhör hållits med Mats Dagerlind samt vittnesförhör med Mattias Albinsson, som är den journalist på samnytt.se som skrivit de i målet aktuella artiklarna. Tomas Åberg har åberopat och spelat upp den videoinspelning som omfattas av gärningsbeskrivningens punkt 4. Mats Dagerlind har åberopat och spelat upp en ljudfil från en intervju med Tomas Åberg. Parterna har härutöver åberopat skriftlig bevisning.

DOMSKÄL

Skuld

Rättsliga utgångspunkter

Som yttrandefrihetsbrott anses förtal som innebär att någon utpekar någon annan som brottslig eller klandervärd i sitt levnadssätt eller annars lämnar en uppgift som är ägnad att utsätta denne för andras missaktning (se 5 kap. 1 § YGL i förening med 7 kap. 3 § TF och 5 kap. 1 § BrB.)

Enligt det s.k. försvarlighetsundantaget ska det inte dömas till ansvar om det med hänsyn till omständigheterna var försvarligt att lämna uppgift i saken och den som har lämnat uppgiften visar att den var sann eller att han eller hon hade skälig grund för den (se 7 kap. 3 § tredje stycket TF). Försvarlighetsundantaget utgör alltså en ansvarsfrihetsregel.

I brottsbalken finns en bestämmelse om grovt förtal (5 kap. 2 §). Yttrandefrihetsbrottet förtal kan bedömas som grovt trots att YGL inte uttryckligen hänvisar till den bestämmelsen (jfr NJA 1994 s. 637).

Enligt den s.k. instruktionen i 1 kap. 15 § YGL ska rätten och juryn i yttrandefrihetsmål alltid ha i åtanke att yttrandefriheten är en grundval för ett fritt samhällsskick, alltid uppmärksamma ämnet och tanken mera än uttrycket, liksom syftet mera än framställningssättet samt i tveksamma fall hellre fria än fälla.

Juryns ställningstagande och ramen för tingsrättens prövning

Huvudförhandlingen i målet har skett inför jury. Sedan huvudförhandlingen avslutats har rätten framställt de frågor som fastställts efter parternas godkännande, se formulär i domsbilaga. Juryn har skriftligt besvarat frågorna. Av juryns svar framgår att juryn svarat ja på frågorna 1.2, 2.3 och 4.8. Övriga frågor har juryn besvarat med nej.

Juryn har således funnit att uppgifterna i gärningsbeskrivningens punkt 1 och 4 d utgör förtal av normalgraden och punkt 2 b grovt förtal. Övriga gärningspåståenden har juryn bedömt inte utgör brott.

Juryns friande utslag innebär att Mats Dagerlind ska frikännas från åtalet i dessa delar utan vidare prövning (jfr 12 kap. 4 och 5 §§ TF och 10 kap. 1 § YGL).

Juryns utslag innebär att tingsrätten endast ska pröva om uppgifterna i gärningsbeskrivningens punkt 1, 2 b och 4 d utgör brott. Vid den bedömningen ska

tingsrätten först pröva om Mats Dagerlind genom publicering av uppgifterna har lämnat sådana uppgifter som avses i 5 kap. 1 § BrB, dvs. om det är fråga om förtalsgrundande uppgifter. Om tingsrätten kommer fram till att han har gjort detta ska rätten pröva om det har varit försvarligt att lämna uppgifterna. Om så inte varit fallet ska någon ytterligare prövning i skuldfrågan inte göras. Vid en sådan bedömning ska Mats Dagerlind dömas för förtal. Tingsrätten är bunden av juryns bedömning av att det inte är fråga om grovt brott avseende uppgifterna i gärningsbeskrivningens punkt 1 och 4 d. När det gäller uppgifterna i punkt 2 b ska tingsrätten ta ställning till hur ett eventuellt brott ska rubriceras.

Är uppgifterna i punkt 1, 2 b och 4 d förtalsgrundande?

Inledning

Tingsrätten tar inledningsvis ställning till om de uppgifter som omfattas av gärningsbeskrivningens punkt 1, 2 b och 4 d utgör förtalsgrundande uppgifter. För att så ska anses vara fallet krävs att uppgifterna är av viss bestämdhet så att det är möjligt att bedöma sanningshalten i dem. Utgångspunkten är att uppgiftsbegreppet inte ska tolkas alltför snävt och att det sammanhang i vilket ett uttalande görs har betydelse. Med att en uppgift lämnas avses både det fallet att en person själv framställer uppgiften som att denne sprider vidare en uppgift, till exempel genom att återge beskyllningar som framförts av andra. Uttalanden som inte innehåller eller ger uttryck för påståenden om fakta och omständigheter, utan endast är rena värdeomdömen, kan däremot inte utgöra förtalsgrundande uppgifter. Om det är fråga om en blandning av omständigheter och värdeomdömen måste frågan om det är en förtalsgrundande uppgift avgöras med beaktande av det sammanhang i vilket det görs och de bakomliggande omständigheterna. För att utgöra en förtalsgrundande uppgift måste uppgiften även till sitt innehåll, dvs. typiskt sett och inte enbart från den angripnes subjektiva uppfattning, vara sådan att den utsätter en person för andras missaktning.

Punkt 1

På samnytt.se publicerades den 5 januari 2023 en artikel med rubriken "Näthatsgranskaren kräver 15 900 kronor av synskadad handikappad fattigpensionär". Artikeln innehåller ett inklipp från en tweet, dvs. ett meddelande på dåvarande Twitter, från en kvinna som senare har dömts för att ha förtalat Tomas Åberg samt en kommentar till tweeten. Uppgiften som återgivits i gärningsbeskrivningens punkt 1 motsvarar den inklippta kommentaren.

Tingsrätten anser att den publicerade kommentaren innehåller uppgifter som är tillräckligt bestämda för att kunna läggas till grund för brottet förtal. Det framgår att det är Tomas Åberg som avses och uppgiften om att han är "årets djurplågåre" och en "vedervärdig människa" är nedsättande och därmed ägnad att utsätta honom för andras missaktning. Det är inte endast fråga om rena värdeomdömen. Tingsrätten konstaterar därmed att uppgifterna i gärningsbeskrivningens punkt 1 är förtalsgrundande, dvs. att de kan läggas till grund för brottet förtal.

Punkten 2 b

På samnytt.se publicerades den 10 januari 2023 en artikel med rubriken "Tomas Åberg kräver mer pengar – Lamotte: "Han vill ha hundratusen av mig". Av artikeln framgår att Tomas Åberg överklagat en fällande dom från Göteborgs tingsrätt i vilken Joakim Lamotte dömts för grovt förtal av Tomas Åberg. Artikeln innehåller ett inklipp från ett inlägg som Joakim Lamotte gjorde på Facebook den 23 oktober 2018. Uppgifterna som återgivits i gärningsbeskrivningens punkt 2 b återfinns i det inklippta inlägget. Av artikeln framgår även att det nu aktuella Facebook-inlägget var en av de publiceringar som omfattades av den fällande tingsrättsdomen mot Lamotte.

Tingsrätten konstaterar att Tomas Åberg genom den nu aktuella uppgiften pekats ut som brottslig och klandervärd i sitt levnadssätt. Uppgifterna har tillräcklig konkretion för att det ska vara möjligt att bedöma sanningshalten av dem och det är inte endast

fråga om rena värdeomdömen. Det råder inte någon tvekan om att uppgifterna varit ägnade att utsätta Tomas Åberg för andras missaktning. Sammantaget är uppgifterna förtalsgrundande.

Punkten 4 d

På samnytt.se publicerades den 27 september 2023 ett videoklipp med en tillhörande artikel med rubriken ”Video: Se Joakim Lamottes försvar i domstolen”. Av artikeln framgick att videon var en inspelning från ett förhör med Joakim Lamotte som hållits i Göteborgs tingsrätt i samband med en rättegång där tingsrätten och senare hovrätt dömde Joakim Lamotte för förtal mot Tomas Åberg. Artikeln och videoklipppet publicerades på samnytt.se sedan Tomas Åberg hade väckt åtal i nu aktuellt mål.

Av de uppgifter Mats Dagerlind och Mattias Albinsson har lämnat under huvudförhandlingen vid tingsrätten har det framgått att videoklipppet kommer från en fil som begärts ut från Göteborgs tingsrätt.

Tingsrätten konstaterar att den nu relevanta delen av videoklipppet/ljudfilen innehåller uppgifter om Tomas Åberg av nedsättande slag, innefattande olika negativa personlighetsstörningar eller symptom som uppfattas som negativa (psykopat, narcissist och mytoman). Uppgifterna ger intryck av att Joakim Lamotte har dragit slutsatser om att Tomas Åberg har sådana personlighetsstörningar och/eller negativa symptom efter att ha inhämtat uppgifter och omdömen om Tomas Åberg från andra personer. Tingsrätten anser att de uppgifter som omfattas av gärningsbeskrivningens punkt 4 d är nedsättande mot Tomas Åberg och tillräckligt bestämda för att bedömas som förtalsgrundande.

Har uppgifterna i punkterna 1, 2 b och 4 d varit försvarliga?

Inledning

Tingsrätten övergår då till att bedöma om det har varit försvarligt att lämna uppgifterna. Den bedömningen ska göras med utgångspunkt i att uppgifterna är sanna.

Vid försvarlighetsbedömningen, som ska ske på objektiva grunder, kan bland annat beaktas när, var och till vem uppgifterna lämnats. Vidare är utgångspunkten att det måste finnas utrymme för politisk debatt och för att ventileras samhällsfrågor, även om enskilda personer angrips. En fullständig och vederhäftig nyhetsförmedling kan ofta få väga över den enskildes anspråk på skydd mot kränkande uttalanden. Politiker och andra så kallade offentliga personer samt de som själva framträtt i den offentliga debatten anses få tåla mer än andra. Försvarlighetsundantaget är inte absolut, utan förutsätter att det som publiceras är relevant, dvs. att det har samband med det som legitimerar publicitet kring personen i fråga.

Mats Dagerlind har gjort gällande att det har varit försvarligt att lämna uppgifterna och sammanfattningsvis anført följande. Tomas Åberg är genom sitt engagemang i Näthatsgranskaren att betrakta som en offentlig person/makthavare. Han har sökt sig till offentligheten och måste därmed tåla mer ingående granskningar än gemene man. Näthatsgranskaren har även haft offentliga bidrag som sin huvudsakliga intäktskälla och Tomas Åberg har varit den enda anställde med lön. Näthatsgranskaren har utfört arbete som egentligen borde utföras av polisen. Ett stort antal av Näthatsgranskarens utredningar och anmälningar har lett till åtal och fällande domar. Tomas Åberg har själv som kärke eller målsägande varit part i flera mål som har koppling till Näthatsgranskaren. Syftet med de aktuella publiceringarna har inte varit att sprida förtalsgrundande uppgifter utan att rapportera om och granska pågående rättsprocesser mellan Tomas Åberg och två andra personer. En sådan rapportering och granskning hade förlorat sitt syfte och blivit obegriplig om föremålet för rättsprocessen inte hade kunnat beskrivas och återges. Artikelförfattaren har inte framfört några egna

påståenden eller lämnat egna uppgifter utan har återgett uppgifter som förekommit i rättsprocessen. Artiklarna har haft ett samband med Tomas Åbergs engagemang inom Näthatsgranskaren. Publiceringarna har skett inom den yrkesmässiga nyhetsförmedlingen. Det har funnits ett stort allmänintresse av granskningen och publiceringarna. Uppgifternas allmänintresse och syftet med publiceringen har gjort att det varit försvarligt att peka ut Tomas Åberg med namn.

Tingsrättens bedömning

Av utredningen har framkommit att Tomas Åberg var med och bildade föreningen Näthatsgranskaren år 2017. Han var även enligt egen uppgift anställd som projektledare i föreningen under åren 2017-2021. Av den åberopade utredningen har framkommit att Tomas Åberg i egenskap av projektledare har haft en framträdande roll för föreningen och att han för föreningens räkning har uttalat sig offentligt i media. Föreningen har även uppburit statliga medel och har i egenskap av remissinstans i lagstiftningsarbete getts möjlighet till visst samhällligt inflytande. Hovrätten i Västra Sverige har i dom den 25 september 2023 (mål B 1227-23) gjort bedömningen att Tomas Åberg i viss utsträckning därmed får anses ha blivit en offentlig person genom sitt arbete med föreningen och att sakuppgifter om Tomas Åbergs bakgrund i vissa sammanhang skulle kunna vara av intresse att belysa. Hovrätten har emellertid framhållit att det förhållandet att Näthatsgranskaren fått möjlighet till inflytande vid lagstiftning eller förekommit i mediala sammanhang inte innebär att det är utrett att föreningen haft ett sådant inflytande att den haft en ställning som makthavare. Samma hovrätt har även bedömt att Tomas Åbergs förekomst i offentliga sammanhang för föreningens räkning inte innebär att han kan jämföras med sådan offentlig person som får tåla en mer närgående granskning än gemene man. Tingsrätten ansluter sig till hovrättens bedömning i dessa delar, även med beaktande av vad som framkommit i utredningen i förevarande mål. Vidare konstaterar tingsrätten att de uppgifter som omfattas av punkterna 1, 2 b och 4 d i gärningsbeskrivningen har publicerats lång tid efter det att Tomas Åbergs engagemang i Näthatsgranskarens verksamhet avslutats och

att varken artiklarna eller uppgifterna har haft något samband med den verksamhet som Näthatsgranskaren bedrev.

Även med utgångspunkt i att det funnits ett allmänintresse av att samnytt.se rapporterat om de rättegångar som Tomas Åberg inlett mot andra personer och som avsett förtal kan en publicering av de uppgifter som det nu är fråga om inte anses försvarliga inom ramen för en sådan rapportering. De uppgifter som omfattas av punkt 2 b i gärningsbeskrivningen har dessutom tidigare av domstol bedömts utgöra förtal av Tomas Åberg. Att fortsätta sprida själva inlägget kan inte anses försvarligt utifrån syftet att rapportera om rättegångarna. Tingsrätten anser inte heller att någon av artiklarna hade förlorat sina syften eller blivit obegripliga om uppgifterna, dvs. den inklippta kommentaren, blogginlägget och videoklipppet i nu aktuella delar, inte hade tagits med. Vid en jämförelse med de uppgifter som publicerats av annan media om de rättegångar som artiklarna avsett, och som Mats Dagerlind åberopat i målet, kan i sammanhanget konstateras att det inte framgått att någon annan media har publicerat de inlägg som omfattats av de fällande förtalsdomarna. När det gäller uppgiften i punkt 1 beaktas även att den publicerade artikeln på samnytt.se utformats på ett sådant sätt att läsarens uppmärksamhet fästs på den aktuella kommentaren genom följande skrivning. ”Den tweeten har i sin tur en fjärde person kommenterat med ett nedsättande påstående om Åberg på sådant sätt att kommentaren syns i blogginlägget”.

När det gäller uppgifterna i gärningsbeskrivningens punkt 4 d konstaterar tingsrätten att uppgifterna i den ljudfil från förhöret med Joakim Lamotte publicerades efter en fällande hovrättsdom mot Joakim Lamotte avseende grovt förtal av Tomas Åberg.

Dessutom har Tomas Åbergs namn och bild publicerats avseende samtliga nu aktuella fall, vilket inte kan anses ha varit motiverat.

Sammanfattningsvis anser tingsrätten att uppgifterna har gått utöver vad som får anses omfattas av godtagbar nyhetsbevakning och att det inte har varit försvarligt att publicera uppgifterna på det sätt som skett.

Detta innebär att tingsrätten anser att de uppgifter som publicerats på samnytt.se och som omfattas av punkt 1, 2 b och 4 d utgör förtal. Det saknar därmed betydelse om uppgifterna varit sanna eller om det funnits skäl原因 grund för uppgifterna.

Rubricering

När det gäller frågan om hur gärningarna ska rubriceras framgår av den tidigare redogörelsen att tingsrätten är bunden av juryns bedömning avseende punkt 1 och 4 d, vilket innebär att dessa gärningar ska bedömas som förtal av normalgraden.

Tingsrätten gör följande överväganden när det gäller hur gärningen i punkt 2 b ska rubriceras.

Det följer av 5 kap. 2 § BrB att det vid bedömningen av om brottet är grovt särskilt ska beaktas om gärningen med hänsyn till uppgiftens innehåll eller sättet för eller omfattningen av spridningen eller annars var ägnad att medföra allvarlig skada.

Av den statistik som Tomas Åberg har åberopat framkommer att artikeln har delats 18 gånger i grupper på Facebook med sammanlagt närmare 160 000 följare. Artikeln har sammanlagt fått 180 interaktioner på Facebook. På samnytt.se har artikeln fått 220 kommentarer.

Tomas Åberg har genom en blankett som lämnats in till Myndigheten för press, radio och TV även visat att samnytt.se enligt egna uppgifter år 2021 hade i snitt cirka 186 000 användare i månaden och att antalet regelbundna användare översteg 1 500. Mats Dagerlind har mot detta invänt att databasen under år 2023 och numera har betydligt färre antal besökare/användare, utan att det går att säga något exakt antal.

Mot bakgrund av det ovan angivna anser tingsrätten att det är visat att de i målet aktuella uppgifterna har spridits till ett mycket stort antal personer. De uppgifter som

anges i gärningsbeskrivningens punkt 2 b publicerades dessutom på samnytt.se sedan det stod klart att uppgifterna av domstol bedömts utgöra grovt förtal mot Tomas Åberg.

Med hänsyn till detta, samt med beaktande av att Tomas Åberg pekats ut med namn och bild i den nu aktuella artikeln, ska gärningen rubriceras som grovt förtal.

Mats Dagerlind har haft kännedom om och medgett samtliga publiceringar och har därmed haft erforderligt uppsåt till brott (jfr 6 kap. 1 och 9 §§ YGL).

Mats Dagerlind ska således dömas för yttrandefrihetsbrottet förtal vid två tillfällen – i enlighet med gärningsbeskrivningens punkt 1 och 4 d – samt för grovt förtal vid ett tillfälle, i enlighet med gärningsbeskrivningens punkt 2 b.

Påföljd

För förtal av normalgraden föreskrivs endast böter. Straffskalan för grovt förtal är böter eller fängelse i högst två år. Med hänsyn till att det har varit fråga om ett fall av grovt förtal som fått en mycket stor spridning bedömer tingsrätten att straffvärdet överstiger bötesnivå. Det sammanlagda straffvärdet för de brott Mats Dagerlind nu ska dömas för motsvarar enligt tingsrätten en månads fängelse.

Mats Dagerlind är 65 år och förekommer under ett avsnitt i belastningsregistret. Han dömdes den 29 december 2022 av Högsta domstolen till villkorlig dom och dagsböter för yttrandefrihetsbrottet grovt förtal. Av inhämtat yttrande från frivården framgår bl.a. att Mats Dagerlind lever under ordnande förhållanden och att han är halvtidssjukskriven med anledning av fysisk sjukdom. Frivården har med hänsyn till den nämnda domen från Högsta domstolen bedömt att risken för återfall i liknande brottslighet är förhöjd. Något övervakningsbehov har inte bedömts föreligga.

Enligt 30 kap. 4 § BrB ska rätten vid val av påföljd fästa särskilt avseende vid omständigheter som talar för en lindrigare påföljd än fängelse. Det innebär att ett alternativ till fängelse har företräde och att fängelsestraff ska väljas i sista hand. Som skäl för fängelse får rätten, utöver brottslighetens straffvärde och art, beakta att den tilltalade tidigare har gjort sig skyldig till brott.

Tingsrätten konstaterar att varken brottens straffvärde eller art motiverar en fängelsepåföljd. För en sådan påföljd talar emellertid att Mats Dagerlind under pågående provotid har återfallit i yttrandefrihetsbrottet grovt förtal. I likhet med frivården bedömer tingsrätten att det därmed finns en förhöjd risk för återfall i liknande brottslighet. Det finns enligt tingsrätten inte skäl att anta att en villkorlig dom eller en skyddstillsyn skulle kunna bidra till att Mats Dagerlind avhåller sig från fortsatt brottslighet. De nu aktuella brotten saknar även koppling till Mats Dagerlinds personliga eller sociala situation. Med hänsyn till vad som framkommit om Mats Dagerlinds hälsa bedöms han inte heller som lämplig att utföra samhällstjänst. Tingsrätten anser därmed att det saknas förutsättningar för att bestämma påföljden till villkorlig dom eller skyddstillsyn (jfr 30 kap. 7 och 9 §§ BrB). Påföljden ska därmed bestämmas till fängelse. Straffets längd bestäms till gärningarnas samlade straffvärde, som också motsvarar straffmättningsvärdet.

Skadestånd

Tingsrätten kan konstatera att de gärningar som Mats Dagerlind fälls för innefattar en allvarlig kränkning av Tomas Åbergs personliga integritet. Tomas Åberg är därmed berättigad till kränkingsersättning för den samlade kränkningen efter en sammanvägd bedömning av Mats Dagerlinds förtal av honom (jfr NJA 2022 s. 719).

Vid bestämmande av kränkingsersättning ska bland annat beaktas vilket slag av uppgifter förtalet har avsett, risken för att det fästs tilltro till uppgifterna och den spridning som uppgifterna fått genom den aktuella handlingen (jfr NJA 2003 s. 567 och NJA 2015 s. 86).

Den 1 juli 2022 infördes en ändring i 5 kap. 6 § skadeståndslagen i syfte att påtagligt höja ersättningsnivåerna vid kränkning, normalt med en fördubbling. De uppgifter som brotten innefattar utgör nedsättande påståenden om Tomas Åberg. Uppgifterna har fått en omfattande spridning. De har väckt negativ uppmärksamhet och hatfulla reaktioner i form av kommentarer i anslutning till de publicerade artiklarna. Det har funnits risk att de som tagit del av uppgifterna har fäst tilltro till dem. Tingsrätten anser att den samlade kränkningen uppgår till ett skäligt belopp om 20 000 kr. Om yrkad ränta råder inte tvist.

Rättegångskostnader m.m.

I mål där endast målsäganden för talan ska i fråga om rättegångskostnad bestämmelserna i 18 kap. rättegångsbalken (RB) tillämpas i tillämpliga delar (se 31 kap. 11 § första stycket RB och 11 kap. 3 § lagen [1991:1559] med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsförordningens områden).

Tingsrätten konstaterar att Mats Dagerlind fälls för brott avseende tre av de fyra artiklar (innefattande ett videoklipp) som åtalet har avsett. Samtidigt frias Mats Dagerlind för flertalet av de uppgifter som omfattats av gärningsbeskrivningen. Vidare har Tomas Åberg inte fått full ersättning för sitt skadeståndsanspråk. Rättens och juryns bedömningar samt målets utgång innebär att parterna ömsom har vunnit. Vardera parten ska därmed stå för sin rättegångskostnad (se 18 kap. 4 § RB). Detta innebär att Tomas Åbergs yrkande om ersättning för sina rättegångskostnader ska avslås.

Mats Dagerlind har företrätts av offentlig försvarare. Den av försvararen begärda ersättningen är skälig och ska utgå. Mats Dagerlinds ekonomiska förhållanden är sådana att han ska åläggas att betala en del av försvararkostnaden till staten (jfr 31 kap. 1 § tredje stycket och 11 § andra stycket RB). Hänsyn ska i sänkande riktning tas till att Mats Dagerlind frikänts från en del av åtalet.

Övriga frågor

Det följer av lag att Mats Dagerlind ska betala föreskriven avgift till brottsofferfonden.

Det finns skäl att förordna om fortsatt sekretess för uppgifterna om Tomas Åbergs folkbokföring på det sätt som framgår av domslutet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (TR-01)

Ett överklagande, ställt till Svea hovrätt, ska ha kommit in till tingsrätten senast den 11 mars 2024.

Magdalena Hägg Bergvall

Jakob Hedenmo

Karin Werner

Frågor till juryn i mål nr B 7180-23 Tomas Åberg ./ Mats Dagerlind

På databasen Samhällsnytt, www.samnytt.se, har publicerats tre artiklar och en video rörande Tomas Åberg. Artiklarna publicerades 5 januari 2023, 10 januari 2023 respektive 14 april 2023 och videon 27 september 2023.

Nedan ställda frågor till juryn ska besvaras med endast *ja* eller *nej*.

1. I artikeln från **den 5 januari 2023** förekommer bl.a. nedan angiven uppgift om Tomas Åberg.

”Årets djurplågare... Tomas Åberg är en vedervärdig människa”

1.1 Är uppgiften ovan brottslig enligt 5 kap. 1 § yttrandefrihetsgrundlagen, jämförd med 7 kap. 3 § tryckfrihetsförordningen och 5 kap. 1 och 2 §§ brottsbalken som yttrandefrihetsbrottet **grovt förtal**?

Svar:

1.2 Om svaret på fråga 1.1 är nej, är uppgiften brottslig enligt angivna lagrum som yttrandefrihetsbrottet **förtal**?

Svar:

2. I artikeln från **den 10 januari 2023** förekommer bl.a. nedan angivna uppgifter om Tomas Åberg.

a. ”Varför gör SVT reklam för en djurplågare?”

b. ”Inte ett ord berättas om hur han plågat djur till döds. Faktum är att han fått djurhållningsförbud på grund av grovt djurplågeri”

c. ”Är det verkligen lämpligt att låta en djurplågare använda Public service”

d. ”vädjar om ekonomisk hjälp ’för att besegra djurplågaren”

e. ”Åberg är en djurplågare eftersom tre av Åbergs jakar svält och törstade ihjäl på hans gård för 10 år sedan”

2.1 Är uppgiften enligt p. a ovan brottslig enligt 5 kap. 1 § yttrandefrihetsgrundlagen, jämförd med 7 kap. 3 § tryckfrihetsförordningen och 5 kap. 1 och 2 §§ brottsbalken som yttrandefrihetsbrottet **grovt förtal**?

Svar:

2.2 Om svaret på fråga 2.1 är nej, är uppgiften brottslig enligt angivna lagrum som yttrandefrihetsbrottet **förtal**?

Svar:

2.3 Är uppgiften enligt p. b ovan brottslig enligt 5 kap. 1 § yttrandefrihetsgrundlagen, jämförd med 7 kap. 3 § tryckfrihetsförordningen och 5 kap. 1 och 2 §§ brottsbalken som yttrandefrihetsbrottet **grovt förtal**?

Svar:

2.4 Om svaret på fråga 2.3 är nej, är uppgiften brottslig enligt angivna lagrum som yttrandefrihetsbrottet **förtal**?

Svar:

2.5 Är uppgiften enligt p. c ovan brottslig enligt 5 kap. 1 § yttrandefrihetsgrundlagen, jämförd med 7 kap. 3 § tryckfrihetsförordningen och 5 kap. 1 och 2 §§ brottsbalken som yttrandefrihetsbrottet **grovt förtal**?

Svar:

2.6 Om svaret på fråga 2.5 är nej, är uppgiften brottslig enligt angivna lagrum som yttrandefrihetsbrottet **förtal**?

Svar:

2.7 Är uppgiften enligt p. d ovan brottslig enligt 5 kap. 1 § yttrandefrihetsgrundlagen, jämförd med 7 kap. 3 § tryckfrihetsförordningen och 5 kap. 1 och 2 §§ brottsbalken som yttrandefrihetsbrottet **grovt förtal**?

Svar:

2.8 Om svaret på fråga 2.7 är nej, är uppgiften brottslig enligt angivna lagrum som yttrandefrihetsbrottet **förtal**?

Svar:

2.9 Är uppgiften enligt p. e ovan brottslig enligt 5 kap. 1 § yttrandefrihetsgrundlagen, jämförd med 7 kap. 3 § tryckfrihetsförordningen och 5 kap. 1 och 2 §§ brottsbalken som yttrandefrihetsbrottet **grovt förtal**?

Svar:

2.10 Om svaret på fråga 2.9 är nej, är uppgiften brottslig enligt angivna lagrum som yttrandefrihetsbrottet **förtal**?

Svar:

3. I artikeln från **den 14 april 2023** förekommer bl.a. nedan angivna uppgifter om Tomas Åberg (tidigare Bergström).

- a. "Tomas Åberg flydde från polisen – till Afrika"
- b. "Tomas Åberg, som under flera års tid jagades av polisen i Sverige misstänkt för djurplågeri, gömde sig i Afrika"
- c. "Tomas Bergström har under en period om minst 14 dagar underlåtit att ge jakarna foder och de har saknat vatten under en period om minst 7 dagar, troligtvis längre. Enligt SVA var två av de jakar som skickades in för obduktion utmärklade vilket visar att djuren svultit och troligtvis gått en plågsam död till mötes"

3.1 Är uppgiften enligt p. a ovan brottslig enligt 5 kap. 1 § yttrandefrihetsgrundlagen, jämförd med 7 kap. 3 § tryckfrihetsförordningen och 5 kap. 1 och 2 §§ brottsbalken som yttrandefrihetsbrottet **grovt förtal**?

Svar:

3.2 Om svaret på fråga 3.1 är nej, är uppgiften brottslig enligt angivna lagrum som yttrandefrihetsbrottet **förtal**?

Svar:

3.3 Är uppgiften enligt p. b ovan brottslig enligt 5 kap. 1 § yttrandefrihetsgrundlagen, jämförd med 7 kap. 3 § tryckfrihetsförordningen och 5 kap. 1 och 2 §§ brottsbalken som yttrandefrihetsbrottet **grovt förtal**?

Svar:

3.4 Om svaret på fråga 3.3 är nej, är uppgiften brottslig enligt angivna lagrum som yttrandefrihetsbrottet **förtal**?

Svar:

3.5 Är uppgiften enligt p. c ovan brottslig enligt 5 kap. 1 § yttrandefrihetsgrundlagen, jämförd med 7 kap. 3 § tryckfrihetsförordningen och 5 kap. 1 och 2 §§ brottsbalken som yttrandefrihetsbrottet **grovt förtal**?

Svar:

3.6 Om svaret på fråga 3.5 är nej, är uppgiften brottslig enligt angivna lagrum som yttrandefrihetsbrottet **förtal**?

Svar:

4. I videon från **den 27 september 2023** förekommer bl.a. nedan angivna uppgifter om Tomas Åberg.

a. ”då visar det sig att han är dömd fem gånger i olika domstolar i Sverige. Han har fått djurförbud efter att ha plågat ihjäl sina djur på ett synnerligen obehagligt vis. Han har dessutom då varit anmäld för djurplågeri av länsstyrelsen, men lämnat landet så man inte kan utreda de här brottet, han kom tillbaks först när det preskriberats.”

b. ”hur man kan få det här verifierat hur Tomas Åberg har betett sig inom polisen, hur han använt polisens register på ett sätt som inte är tillåtet.”

c. ”veterinärer som haft med Tomas Åberg att göra, som vittnar om det här brutala sättet han har tagit livet av djur på.”

d. ”Tomas Åberg som varit problemet. De beskriver honom som en psykopat, en narcissist, en person med grandios självbild och en person, som ja som en mytoman som har väldigt svårt att hålla sig till sanningen.”

4.1 Är uppgiften enligt p. a ovan brottslig enligt 5 kap. 1 § yttrandefrihetsgrundlagen, jämförd med 7 kap. 3 § tryckfrihetsförordningen och 5 kap. 1 och 2 §§ brottsbalken som yttrandefrihetsbrottet **grovt förtal**?

Svar:

4.2 Om svaret på fråga 4.1 är nej, är uppgiften brottslig enligt angivna lagrum som yttrandefrihetsbrottet **förtal**?

Svar:

4.3 Är uppgiften enligt p. b ovan brottslig enligt 5 kap. 1 § yttrandefrihetsgrundlagen, jämförd med 7 kap. 3 § tryckfrihetsförordningen och 5 kap. 1 och 2 §§ brottsbalken som yttrandefrihetsbrottet **grovt förtal**?

Svar:

4.4 Om svaret på fråga 4.3 är nej, är uppgiften brottslig enligt angivna lagrum som yttrandefrihetsbrottet **förtal**?

Svar:

4.5 Är uppgiften enligt p. c ovan brottslig enligt 5 kap. 1 § yttrandefrihetsgrundlagen, jämförd med 7 kap. 3 § tryckfrihetsförordningen och 5 kap. 1 och 2 §§ brottsbalken som yttrandefrihetsbrottet **grovt förtal**?

Svar:

4.6 Om svaret på fråga 4.5 är nej, är uppgiften brottslig enligt angivna lagrum som yttrandefrihetsbrottet **förtal**?

Svar:

4.7 Är uppgiften enligt p. d ovan brottslig enligt 5 kap. 1 § yttrandefrihetsgrundlagen, jämförd med 7 kap. 3 § tryckfrihetsförordningen och 5 kap. 1 och 2 §§ brottsbalken som yttrandefrihetsbrottet **grovt förtal**?

Svar:

4.8 Om svaret på fråga 4.7 är nej, är uppgiften brottslig enligt angivna lagrum som yttrandefrihetsbrottet **förtal**?

Svar:

Hur man överklagar

Dom i brottmål, tingsrätt

TR-01

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid, har den andra parten också rätt att överklaga även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandetiden har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv tingsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att hovrätten ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis.

Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.

Vill du ha nya förhör med någon som redan förhörts eller en ny syn (till exempel besök på en plats), ska du berätta det och förklara varför.

Tala också om ifall du vill att målsäganden ska komma personligen vid en huvudförhandling.

4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.
Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till tingsrätten. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Tingsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar tingsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till hovrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även hovrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i hovrätten

När överklagandet kommer in till hovrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

När krävs det prövningstillstånd?

Brottmålsdelen

I brottmålsdelen behövs prövningstillstånd i två olika fall:

- Den åtalade har dömts enbart till böter.
- Den åtalade har frikänts från ett brott som inte har mer än 6 månaders fängelse i straffskalan.

Skadeståndsdelen

Det krävs prövningstillstånd för att hovrätten ska pröva en begäran om skadestånd.

Undantag kan gälla när en dom överklagas i brottmålsdelen, och det är kopplat en begäran om skadestånd till brottet. Då krävs inte prövningstillstånd för skadeståndsdelen om

- det inte krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen eller om
- hovrätten meddelar prövningstillstånd i brottmålsdelen.

Beslut i övriga frågor

I de mål där det krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen (se ovan), krävs det också prövningstillstånd för sådana beslut som bara får överklagas i samband med att domen överklagas. Beslut som kan överklagas särskilt kräver inte prövningstillstånd.

När får man prövningstillstånd?

Hovrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att tingsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om tingsrätten har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med tingsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.

Hur man överklagar hovrättens avgörande

Den som vill överklaga hovrättens avgörande ska göra det genom att skriva till Högsta domstolen. Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till hovrätten.

Senaste tid för att överklaga

Överklagandet ska ha kommit in till hovrätten senast den dag som anges i slutet av hovrättens avgörande.

Beslut om häktning, restriktioner enligt 24 kap. 5 a § rättegångsbalken eller reseförbud får överklagas utan tidsbegränsning.

Om överklagandet har kommit in i rätt tid, skickar hovrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Högsta domstolen.

Prövningstillstånd i Högsta domstolen

Det krävs prövningstillstånd för att Högsta domstolen ska pröva ett överklagande. Högsta domstolen får meddela prövningstillstånd endast om

1. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen eller om
2. det finns synnerliga skäl till sådan prövning, så som att det finns grund för resning, att domvilla förekommit eller att målets utgång i hovrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Överklagandets innehåll

Överklagandet ska innehålla uppgifter om

1. klagandens namn, adress, e-postadress och telefonnummer,
2. det avgörande som överklagas (hovrättens namn och avdelning samt dag för avgörandet och målnummer),
3. den ändring i avgörandet som klaganden begär,
4. de skäl som klaganden vill ange för att avgörandet ska ändras,
5. de skäl som klaganden vill ange för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
6. de bevis som klaganden åberopar och vad som ska bevisas med varje bevis.

Förenklad delgivning

Om målet överklagas kan Högsta domstolen använda förenklad delgivning vid utskick av handlingar i målet, under förutsättning att mottagaren där eller i någon tidigare instans har fått information om sådan delgivning.

Mer information

För information om rättegången i Högsta domstolen, se www.hogstodomstolen.se